

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV
(prvopodpisani Janez Cigler Kralj)

Ljubljana, 29. oktober 2025

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
Mag. Urška Klakočar Zupančič, predsednica

Na podlagi 118. člena Ustave Republike Slovenije in 250. člena Poslovnika državnega zbora podpisane poslanke in poslanci vlagamo

INTERPELACIJO O DELU IN ODGOVORNOSTI
MINISTRA ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI
LUKA MESCA

zaradi:

opustitve dolžnega ravnanja v skladu z 18. členom Zakona o Vladi Republike Slovenije (ZVRS) in s 16. členom Zakona o državni upravi (ZDU-1) na področju socialne politike, zaradi česar se je povečalo nezaupanja v državne institucije in v funkcijo ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter suma storitve kaznivega dejanja nevestnega dela v službi po 258. členu Kazenskega zakonika (KZ-1) v zvezi s členom 25/I Kazenskega zakonika (KZ-1) in členom 20/II Kazenskega zakonika (KZ-1) ter suma storitve zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic po 257. členu Kazenskega zakonika (KZ-1), saj kot uradna oseba ni opravil uradne dolžnosti in je s tem drugim prizadejal nepopravljivo škodo;

in na podlagi 118. člena Ustave Republike Slovenije ter 253. člena Poslovnika državnega zbora podpisane poslanke in poslanci predlagamo, da Državni zbor po končani razpravi o interpelaciji o delu in odgovornosti ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Luka Mesca sprejme naslednji

SKLEP:

Državni zbor na podlagi vložene interpelacije izreka nezaupnico ministru za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Luku Mescu.

Obrazložitev

Prebivalstvo na širšem področju jugovzhodne Slovenije se v zadnjih letih sooča z vedno več primeri nasilja in kriminala. Vsako nasilje in vsaka oblika kriminala je zavržna ne glede na to, kateri skupini storilec pripada. Vendar pa ne moremo ignorirati dejstva, da so v tem delu naše države zelo pogosto storilci prekrškov in kaznivih dejanj pripadniki romske skupnosti.

Nasilništvo je predvsem v zadnjih letih eskaliralo do vrelišča. Dosedanje nezadostno soočanje vseh pristojnih s to problematiko je pripeljalo do tega, da se je v noči s 24. 10. 2025 na 25. 10. 2025 zgodilo najhuje. Meja je prestopljena. V Novem mestu je bil umorjen oče, ki je pred nasilniki želel zaščititi svojega sina. Storilec je bil nasilen že kot mladoletnik in je bil za to že večkrat obravnavan. Razlogi za visoko stopnjo kriminalitete med Romi so večplastni in vključujejo tako področje policijskega posredovanja, odkrivanja in pregona kaznivih dejanj, pravosodja, zaposlovanja, izobraževanja in socialne politike. Sistem ni opravil svoje naloge, da bi nadaljevanje kriminalnih dejanj storilca preprečil.

Po tragičnem dogodku sta odstopila tako ministrica za pravosodje Andreja Katič kot minister za notranje zadeve Boštjan Poklukar. Ni pa odstopil minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Luka Mesec. Čeprav je bil v zadnjih letih eden od najbolj odgovornih za to, da se na področju socialne politike, ki bi preprečevala deviacije in kriminal, niso sprejele nobene resne rešitve. Njegovo ministrstvo in Vlada sta zagovarjala permissivno politiko obravnave teh vprašanj, med tem pa se je nasilje na več področjih krepilo. Ob tem je ignoriral prošnje in predloge zakonskih rešitev s strani lokalnih prebivalcev in županov. Ti predlogi so bili večkrat vloženi v Državni zbor ter bili s strani Vlade in koalicije zavrnjeni. Svojih celovitih rešitev pa minister Luka Mesec ni uresničil.

Dodatno izpostavljamo, da je bil na problematiko neučinkovitega upravljanja socialne politike ter njene neposredne povezave z naraščajočim kriminalom v jugovzhodni Sloveniji minister Luka Mesca večkrat pravočasno in formalno opozorjen v okviru ustnih in pisnih poslanskih vprašanj. Nesporno je, da centri za socialno delo ne izvajajo niti tistih ukrepov, ki jih zakon že danes omogoča, minister pa kljub več opozorilom ni sprejel nobenega sistemskega ukrepa. To pomeni, da problematika ni posledica nepoznavanja ali nevednosti, temveč zavestne politične odločitve, da se razmere ne uredijo in zakonodaja ne izvaja. Pri tem posebej izpostavljamo, da veljavna zakonodaja centrom za socialno delo že danes omogoča izplačevanje socialnih prejemkov v naravni obliki, kadar starši ne izpolnjujejo osnovnih obveznosti ali kadar obstaja nevarnost zlorabe denarnih prejemkov. Minister Luka Mesec ni nikoli izdal navodil ali smernic za uporabo tega instrumenta, niti ni zahteval njegovega izvajanja v praksi. Gre torej za primer, ko ni bilo potrebno čakati na spremembo. S tem je kot minister in glavni vladni koordinator ukrepov za reševanje romskih vprašanj dopustil nadaljevanje zlorab in poglobljanje socialne odvisnosti, kar predstavlja zavestno opustitev dolžnega ravnanja. S tem je tudi osumljen storitve kaznivega dejanja nevestnega dela v službi po 258. členu Kazenskega zakonika (KZ-1) v zvezi s členom 25/I Kazenskega zakonika (KZ-1) in členom 20/II Kazenskega zakonika (KZ-1) ter suma storitve zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic po 257. členu Kazenskega zakonika (KZ-1), saj kot uradna oseba ni opravil uradne dolžnosti in je s tem drugim prizadejal nepopravljivo škodo.

I. Prva vložitev svežnja zakonov

23. 2. 2022 je poslanska skupina NSi v zakonodajni postopek vložila sveženj zakonov (novele Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, Zakona o urejanju trga dela, Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev ter Zakona o socialnovarstvenih prejemkih) za preprečevanje zlorab socialnih transferjev ter vključitev otrok v obvezne osnovnošolske izobraževalne procese in odraslih na trg dela. Socialni transferji nikoli ne bi smeli spodbujati k nedelu in opustitvi osnovnošolskega izobraževanja. Prav to je namreč eden od glavnih generatorjev kriminala in nasilja, ki se v zadnjih letih posebej pri določenih družbenih skupinah krepi. Med te skupine žal spadajo tudi Romi. Sprejem teh zakonov bi lahko torej že spomladi leta 2022 bistveno izboljšal področje romske problematike pri nas.

Sveženj zakonodajnih sprememb bi med drugim spodbudil hitrejše vključevanje brezposelnih na trg dela in zmanjšal dolgotrajno brezposelnost ter postopoma ločil družinsko od socialne politike ter zlorabe v zvezi s tem.

Že po takratnem predlogu bi se uvedel avtomatizem, da se otroški dodatek namesto v denarju dodeli v naravi (plačilo položnic, nakup obleke ali prehrane ipd.), če šola sproži prekrškovni postopek proti staršem učenca, ki iz neopravičljivih razlogov ne obiskuje pouka. Če pa otrok po zaključku osnovne šole ne nadaljuje z izobraževanjem v srednji šoli, bi se znesek otroškega dodatka zniža za 33 odstotkov, torej za del, ki je namenjen izobraževanju.

S spremembami zakona bi se omogočeno tudi elektronsko vročanje odločb in informativnih izračunov.

Predlog bi prinesel obvezno izplačilo denarne socialne pomoči v naravi, če obstaja dolg do javnih služb ali vzgojno izobraževalnih zavodov.

V primeru pogojne obsodbe na kazen zapora, izrečene za naklepno kaznivo dejanje, oseba ne bi bila več upravičena do denarne socialne pomoči.

Sprememba bi dala Zavodu za zaposlovanje možnost, da po šestih mesecih brezposelno osebo napoti na delovno mesto, za katero se zahteva do dve stopnji nižja izobrazba, ne glede na vrsto pridobljene izobrazbe. Za dolgotrajno brezposelne osebe bi se z dveh let na štiri leta podaljšalo obdobje, ko so lahko vključene v program javnih del pri istem izvajalcu.

Ukinilo bi se dvostopenjsko sankcioniranje kršitev obveznosti iz naslova aktivnega iskanja zaposlitve. S tem bi se zamenjalo ureditev, po kateri se oseba preneha voditi v evidenci brezposelnih šele po drugi kršitvi ene izmed navedenih obveznosti, zaradi česar se ugotovi zelo malo kršitev. Pritožba zoper odločbo tudi ne bi zadržala izvršitve.

Predlogi žal niso bili sprejeti. Tudi zaradi dejstva, da je takratna opozicija z vložitvijo predlogov za posvetovalne referendume postopkovno blokirala obravnavo zakonov. Zaradi blokade in poteka mandata se je zakonodajni postopek o predlogih zakonov končal. Med podpisniki predlogov za posvetovalne referendume, ki so postopkovno blokirali in preprečili obravnavo rešitev, je bil tudi Luka Mesec. Takrat sicer v vlogi

poslanca, kar pa je predstavljalo zgolj nastavek za njegova ravnanja ter opustitev ravnanj v funkciji ministra, ki jo je prevzel že nekaj mesecev za tem, ko je navedene zakone pomagal blokirati.

II. Druga vložitev svežnja zakonov

Ker so predlogi zakonov zaključili svojo pot s postopkovno blokado in s prenehanjem mandata prejšnjega sklica Državnega zbora, je poslanska skupina NSi sveženj zakonov za reševanje navedene problematike ponovno vložila 13. 5. 2022, ko se je konstituirala nova državnozborna sestava. Vlada Roberta Goloba z Luko Mescom kot pristojnim ministrom za to področje ter kot podpredsednikom te Vlade je glede vseh predlogov zakonov podala mnenje, da jih ne podpira. Koalicija je sveženj zakonov zavrnila. Državni sekretar na ministrstvu za delo, ki ga vodi Luka Mesec, Dan Juvan, je zavrnitev zakonov utemeljil: »Na področju socialnega varstva so potrebne spodbude, ki nagrajujejo družbeno pričakovano ravnanje, in ne kaznovanje, ki lahko posledično sproži še večjo stisko pri ljudeh.« Kam je pripeljala opustitev dolžnega ravnanja in pri katerih ljudeh je povzročila največ stiske, lahko vidimo danes. In to gotovo niso Romi, ampak ustrahovano okoliško prebivalstvo, ki želi zgolj živeti v miru.

III. Tretja vložitev svežnja zakonov

Ker rešitve niso bile sprejete kot predlogi zakonov Nove Slovenije, se je aktiviralo tudi lokalno prebivalstvo iz občin, kjer romska problematika povzroča največ nasilja, škode in strahu. Enajst županov in županij z območja Dolenjske, Bele krajine in Posavja je skupaj s podpisi volivcev 10. 8. 2023 v Državni zbor vložilo predloge sprememb zakonov za reševanje romske problematike. Za vse zakone skupaj so zbrali več kot 31.500 podpisov. Rešitve so bile torej predlagane s strani ljudi, ki probleme poznajo iz prakse od blizu in ki morajo s tem živeti vsak dan. Da se je kar enajst županov povežalo za vlaganje tega zakonskega paketa, daje predlogom rešitev posebno težo in verodostojnost.

Šlo je za predloge novel štirih zakonov - Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, Zakona o socialnovarstvenih prejemkih, Zakona o urejanju trga dela in Zakona o voznikih. Vlada je k vsem predlogom zakonov (tri spadajo v pristojnost ministra Mesca) podala stališče, da predlogov ne podpira. Koalicija je zavrnila skoraj vse rešitve iz svežnja predlogov zakonov.

Državnozborni Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide je ob obravnavi teh predlogov zakonov dne 4. 10. 2023 s sklepom Vlado pozval, »da do konca leta 2023 pripravi zakonodajne spremembe, ki bodo ustrezno in učinkovito naslovile romsko problematiko, zlasti z vidika vključevanja Romov v družbo in krepitev družbene odgovornosti posameznika«. Vlada s pristojnim ministrom Luko Mescom sklepa odbora ni uresničila.

Vlada s pristojnim ministrom Luko Mescom je torej ignorirala klice na pomoč občanov in njihovih županov, ki so s svojimi predlogi zakonov dali jasno vedeti, da se je stanje romske problematike na njihovem območju bistveno poslabšalo in da so predlagane

rešitve nujne. Celo več. Poslanke in poslanci Gibanja Svoboda in Levice so se ob obravnavi zakonov na sejah matičnih delovnih teles županom posmehovali, poslanke in poslance NSi in SDS, ki smo zakone zagovarjali in podprli, pa označili za nestrpneže, ki se spravljajo na romsko populacijo.

IV. Četrta vložitev svežnja zakonov

Ker se do poletja 2024 na področju romske problematike ni zgodilo nič, je poslanska skupina NSi 24. 7. 2024 ponovno vložila paket petih zakonov za vzpostavitev mehanizmov za omejitev zlorab socialnih pomoči ter preprečevanje nasilja. Pri tem je rešitve dodatno razširila ter vložila novele Zakona o osnovni šoli, Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, Zakona o socialno varstvenih prejemkih, Zakona o urejanju trga dela ter Zakona o voznikih.

V nadaljevanju so povzete ključne rešitve iz predlogov NSi:

- če otrok ne obiskuje osnovne šole, se otroški dodatek in socialna pomoč dodeli v materialni obliki za 3 mesece. CSD je imel že do tedaj diskrecijsko pravico, da družinske prejemke podeljuje v naravi (npr. v primeru alkoholizma, zasvojenosti, zanemarjanja otrok) (cilj: pridobitev vsaj osnovnošolske ravni izobrazbe);
- če otrok po zaključku osnovne šole ne nadaljuje izobraževanja (poklicna in srednja šola), se otroški dodatek zniža za 33 % (cilj: spodbujanje staršev k dodatnemu izobraževanju otrok);
- če niso plačani računi za elektriko, komunalo ipd., se dodeli socialna pomoč v materialni obliki za 3 mesece (cilj: namenska poraba socialne pomoči);
- hitrejši izbris iz evidence brezposelnih (cilj: omejitev možnosti zlorabe instituta pomoči za brezposelne);
- napotovanje zavoda na delovna mesta z zahtevano do dve stopnji nižjo izobrazbo (cilj: hitrejša aktivacija brezposelnih oseb);
- pogoj za vozniški izpit tudi izpolnjena osnovnošolska obveznost (obiskovanje osnovne šole 9 let) in končan vsaj 7. razred osnovne šole (cilj: povečevanje varnosti v cestnem prometu);
- Ravnatelj bi imel v primeru težjih in ponavljajočih se kršitev posameznega učenca možnost izreka naslednjih vzgojnih ukrepov:
 - Začasno izobraževanje na daljavo,
 - Vključitev v vzgojni program za socializacijo,
 - Izključitev;
- Vzgojni programi za socializacijo: organizirajo se v okviru strokovnih centrov, ki obravnavajo učence s čustvenimi in vedenjskimi težavami ter motnjami v vzgoji in izobraževanju. Učenca obravnava posebna strokovna komisija, ki zanj pripravi individualni program obravnave;
- V pravila šolskega reda se dodajajo tudi dolžnosti in odgovornosti staršev.

24. 8. 2024 je bila s strani PS NSi vložena tudi novela Kazenskega zakonika, ki je bistveno olajšala oz. dejansko omogočila izrekanje kazni mladoletniškega zapora za nasilna kazniva dejanja mladoletnikov. Predlog zakona je koalicija zavrnila. Vlada je podala stališče, da predloga ne podpira. Storilec kaznivega dejanja, ki je 25. 10. 2025 v Novem mestu ubil očeta, ki je branil svojega sina, je bil že kot mladoletnik evidentiran za kazniva dejanja s področja premoženjske kriminalitete in kazniva dejanja z elementi

nasilništva ter spolni napad na osebo, mlajšo od 15 let. Po tem tragičnem dogodku je ministrica za pravosodje Andreja Katič prepoznala svojo odgovornost za neukrepanje, odlašanje in zavračanje predlogov rešitev ter odstopila. Državljeni in državljanke se utemeljeno sprašujejo, kako da po vseh zavrženih predlogih rešitev odstopa ne ponudi tudi Luka Mesec.

Vlada je tudi pri četrti vložitvi svežnja predlogov zakonov k vsem predlogom podala stališča, da zakonov ne podpira. Pri tem so trije predlogi zakonov spadali na področje, za katerega je odgovoren minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Luka Mesec. Vse predloge zakona je vladna koalicija že na glasovanju v prvi obravnavi zavrnila.

V. Peta vložitev svežnja zakonov

Ker se je nasilje v Sloveniji stopnjevalo, Vlada pa je ostajala pasivna, je poslanska skupina NSi paket zakonov 21. 2. 2025 vložila ponovno. Tudi takrat je Vlada k vsem predlogom zakonov podala stališče, da predlogov ne podpira. Koalicija je sicer kasneje končno sprejela zgolj manjši del rešitev, kar pa je veliko prepozno in veliko premalo.

Vlada, v kateri je Luka Mesec pristojen za področje dela, družine in socialnih zadev, je v zadnjih letih kar trinajstkrat podala stališče, da predlogov zakonov za reševanje romske problematike iz njegove pristojnosti ne podpira. Ignorirala je celo sklep Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki so ga sprejeli poslanci vladne koalicije, da »do konca leta 2023 pripravi zakonodajne spremembe, ki bodo ustrezno in učinkovito naslovile romsko problematiko, zlasti z vidika vključevanja Romov v družbo in krepitev družbene odgovornosti posameznika«. Minister Luka Mesec je pri tem dolga leta skozi celoten mandat ignoriral pozive in prošnje lokalnega prebivalstva in županov, ki najbolj poznajo situacijo na terenu, naj vendarle podpre njihove rešitve.

VI. Komisija za peticije, človekove pravice in enake možnosti

Poslanska skupina SDS je za reševanje problematike sklicala več različnih sej, dvakrat predlagala ustanovitev pododbora za reševanje romske problematike in naraščanja nasilja in kriminala. Koalicijski poslanci so očitno po navodilih ministra pristojnega za koordinacijo romske problematike Luke Mesca vse te predloge zavračali.

Predsednik Komisije za peticije, človekove pravice in enake možnosti Jože Tanko je na zahtevo PS SDS sklical tri seje komisij, in sicer 11. nujno sejo (2. 7. 2024), 16. nujno sejo (19. 6. 2025) in 18. nujno sejo (15. 10. 2025). Na nobeni od navedenih sej ni bilo ministra Luke Mesca, vladnega koordinatorja za romsko problematiko, ki je s tem tudi opustil dolžno ravnanje v skladu z 18. členom Zakona o Vladi Republike Slovenije in s 16. členom Zakona o državni upravi na področju socialne politike, zaradi česar se je povečalo nezaupanja v državne institucije in v funkcijo ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. S tem je tudi osumljen storitve kaznivega dejanja nevestnega dela v službi po 258. členu Kazenskega zakonika (KZ-1) v zvezi s členom 25/I Kazenskega zakonika (KZ-1) in členom 20/II Kazenskega zakonika (KZ-1) ter suma storitve zlorabe uradnega položaja ali uradni pravic po 257. členu Kazenskega zakonika

(KZ-1), saj kot uradna obsega ni opravil uradne dolžnosti in je stem drugim prizadejal nepopravljivo škodo.

Na 11. nujni seji se je obravnaval incident, ki se je zgodil v ponedeljek, 10. 6. 2024 na Osnovni šoli Velika Dolina, ko je učenec šestega razreda, pripadnik romske skupnosti, napadel in poškodoval učenca devetega razreda. Poslanci koalicije so omenjeno sejo obstruirali. Še več, od 14. predlaganih sklepov, ki so bili vezani na zagotavljanje varnosti, je koalicija na korespondenčni seji glasovala proti vsem sklepom.

Na 16. nujni seji komisije s točko dnevnega reda »Zagotavljanje ustavne pravice do varnosti – stopnjevanje romskega nasilja ter neodzivnost države oziroma Vlade Republike Slovenije« so se obravnavali varnostni dogodki napadov Romov na številne občane ter tudi policiste. Tudi to sejo je koalicija obstruirala. Tudi predlagane sklepe na korespondenčni seji glede zagotavljanja varnosti so zavrnili.

Na 18. nujni seji s točko dnevnega reda »(Ne)reševanje romske problematike na jugovzhodu Slovenije«, ki je potekala 10 dni pred tragičnim dogodkom, 15. 10. 2025 smo izpostavili varnostne probleme, ki so posledica nereševanja romske problematike. V slednji zahtevi je poslanska skupina SDS predlagala nabor zakonodajnih sprememb. Predlagani ukrepi so sledili tudi cilju večje varnosti in pravičnosti v družbi, zlasti v lokalnih skupnostih, ki se soočajo s ponavljajočimi se primeri socialnih in varnostnih težav. Nabor predlaganih ukrepov je bil naslednji:

1. Sprememba Zakona o socialnovarstvenih prejemkih

Predlagamo, da se v primerih, kadar otrok ne izpolnjuje osnovnošolske obveznosti in iz opravičljivih razlogov ne obiskuje pouka ali drugih dejavnosti v okviru obveznega programa, poenostavi postopek za dodelitev oblike denarne socialne pomoči kot pomoči v materialni obliki za nujne življenjske potrebščine. Enak ukrep bi veljal tudi v primerih, ko ima upravičenec do socialne pomoči zapadle dolgove do javnih institucij, države ali občine. Na ta način bi zagotovili, da se pomoč porabi namensko in v korist družine, in hkrati spodbudili večjo odgovornost prejemnikov ter redno šolsko udeležbo otrok.

2. Sprememba Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih

Pogoj rednega izpolnjevanja osnovnošolske obveznosti je obvezen za prejem družinskih prejemkov. Predlagamo, da se poenostavi postopek za izplačevanje otroškega dodatka tako, da bi se izplačeval v materialni obliki za nujne življenjske potrebščine takoj po ugotovitvi, da otrok neupravičeno ne obiskuje osnovne šole oziroma iz neopravičljivih razlogov ne obiskuje pouka ali drugih dejavnosti v okviru obveznega programa. Poleg tega bi se znesek otroškega dodatka zmanjšal za eno tretjino po zaključku osnovne šole v primeru, da se mladostnik ne vpiše v nadaljnje izobraževanje. Cilj ukrepa je spodbuditi starše in otroke k nadaljevanju izobraževanja ter zmanjšati medgeneracijski prenos socialne izključenosti.

3. Sprememba Zakona o urejanju trga dela

Predlagamo, da bi Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje lahko hitreje in učinkoviteje izbrisal posameznika iz evidence brezposelnih v primerih, ko ta krši svoje obveznosti – na primer, če zavrne ponujeno zaposlitev ali javno delo, ali se na zaposlitvenem razgovoru namerno ne potrudi dobiti zaposlitve. Izbrisana oseba se šest mesecev ne bi smela znova prijaviti v evidenco.

Prav tako predlagamo podaljšanje najdaljšega trajanja vključitve v javna dela z 24 na 48 mesecev, saj dolgotrajno brezposelni pogosto potrebujejo daljše obdobje za ponovno vključitev v delovni proces. Novela bi uvedla tudi možnost napotitve brezposelne osebe na delo v skladu z njenimi sposobnostmi in potrebami lokalnega okolja.

4. Sprememba Zakona o voznikih

Predlagamo, da je pogoj za pristop k vozniškemu izpitu uspešno zaključen najmanj sedmi razred osnovne šole ter najmanj devet let rednega obiskovanja osnovnošolskega programa. Namen ukrepa je zagotoviti, da vozniki posedujejo osnovno raven izobrazbe, ki je potrebna za razumevanje prometnih pravil, varno udeležbo v prometu in odgovorno ravnanje na cesti.

5. Vzpostavitev pravne podlage za povračilo škode žrtvam kaznivih dejanj, ki jih povzročajo posamezniki iz romske skupnosti

Predlagamo vzpostavitev pravne podlage za povračilo škode prizadetim zaradi nasilnih in naklepnih dejanj zoper življenje in telo ter premoženje, ki jih povzročajo posamezniki iz romske skupnosti. Namen pravne podlage je zagotoviti hitro finančno in psihosocialno pomoč oškodovanim, omogočiti nadomestilo materialne škode ter prispevati k povečanju občutka varnosti in zaupanja v delovanje države.

6. Sprememba Zakona o izvršbi in zavarovanju ter Zakona o davčnem postopku

Predlagamo, da se Zakon o izvršbi in zavarovanje in Zakon o davčnem postopku spremenita na način, da so predmet izvršbe in davčne izvršbe tudi denarni prejemki, namenjeni zagotavljanju socialne varnosti.

7. Uvedba predkazenskih postopkov tudi na podlagi anonimnih prijav

Predlagamo, da se predkazenski postopki lahko uvedejo tudi na podlagi anonimnih prijav v primerih kaznivih dejanj, kot so vlomi, tatvine in druga premoženjska kazniva dejanja. Ukrep bi spodbudil večje sodelovanje občanov s policijo, okrepil preventivo in omogočil hitrejše ukrepanje organov pregona.

Tudi omenjeno sejo so poslanci koalicije obstruirali. Na omenjeni seji tudi ni bilo funkcionarjev vlade – ministrov oziroma državnih sekretarjev. Predstavniki civilnih iniciativ so izrazili ogorčenje nad neprisotnostjo in ignoranco Vlade. Opozarjali so, da se lahko zgodi najhujše.

VII. Izjave, ki kažejo na to, da ministrstvo ne obvladuje situacije

Pomembno je poudariti tudi vlogo Luke Mesca kot **glavnega vladnega koordinatorja ukrepov za reševanje romskih vprašanj**, kar politično odgovornost za njegovo neodzivnost in pasivnost samo še povečuje.

Kljub temu, da Luka Mesec pogosto poudarja pomen vključevanja romske skupnosti, se je po tragičnem dogodku v Novem mestu izkazalo, da njegova prizadevanja ostajajo bolj deklarativna kot učinkovita. Ministrstvo, ki ga vodi, ni zagotovilo konkretnih ukrepov, ki bi z učinkovitimi socialnimi ukrepi blažilo pojavljanje kriminala in nasilja, kar postavlja pod

vprašaj resnično odgovornost in sposobnost ministra Mesca, da aktivno upravlja socialno politiko na tem področju. Namesto sistemskega reševanja problemov so njegovi ukrepi pogosto prepočasni, fragmentirani in nezadostni za preprečevanje resnih posledic. Da se na ministrstvu ne zavedajo resnosti situacije in svoje vloge pri romski problematiki, pričajo tudi njegove spodnje izjave:

- 21. 10. 2024 je na ustno poslansko vprašanje dr. Vide Čadonič Špelič glede romske problematike odgovoril: »Kar se tiče te striktno kaznovalne politike, imam pa zadržke, ker eno je pričakovati, da če jim nekaj odtegnemo, se bodo zato obnašali tako, kot mi predpostavljamo, da se bodo, nekaj drugega pa je, da če jim to odtegnemo, bo pa mogoče učinek ravno obraten, se bodo pa raje zatekli v kriminal, ker se bo nezaupanje in trenje z večinsko populacijo še zaostri. Tako da glede tega sem jaz za zdaj previden. Kot rečeno, osnovni nabor ukrepov sestavljamo skupaj z drugimi resorji in bom v kratkem tudi obiskal Dolenjsko, se pravi predvsem območje Novega mesta, Škocjana in tako naprej, da si stvari ogledamo na terenu, pa se bomo tudi tam z vsemi vpletenimi pogovorili, kakšni dodatni ukrepi bi bili še smiselni.«
- »Če se slišijo strelji v vasi, naj gre policija tja in naj to orožje zapleni. To je že zdaj protizakonito, zato ne potrebujemo nobenih dodatnih zakonov,« je ob tem dejal minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Luka Mesec. »Absolutno pričakujem, da bo policija na teh točkah naredila red,« je dodal. (24ur.com, 24. 7. 2025)¹
- Luka Mesec glede sistemskih sprememb za ureditev razmer ob težavah romske skupnosti: »Problem se spleča reševati drugim politikom, to so tisti politiki, ki problem podpihujejo. Ti so danes v večini, ko se javno govori in so najbolj glasni. Ampak v začetku opozarjam, ti politiki problema ne rešujejo, ti politiki problem zaostrijo.« (rtvslo.si, 24. 7. 2025)²
- Na vprašanje o bolj represivnih ukrepih je Mesec dejal, da bo moral biti vladni zakon uravnotežen. Moral bo poskrbeti za varnost, nasloviti sobivanje in vključenost ljudi v šolo, vrtec in zaposlitev. »Če bomo poskušali to doseči s palico, me skrbi, da prav daleč ne bomo prišli, ampak bomo samo še povečali prepad med večinsko skupnostjo in romsko populacijo,« je ocenil. (Mladina, 27. 10. 2025)³
- Minister za delo Luka Mesec je ob robu Ekonomsko-socialnega sveta pojasnil, da bi bil njegov odstop po sobotnem nasilnem dogodku v Novem mestu, v katerem je bil ubit 48-letni moški, neodgovoren. Prepričan je, da je zdaj odgovorno poiskati rešitve, ki ne temeljijo zgolj na represivnih ukrepih. Dodal je, da so zlasti na jugovzhodu Slovenije že dolgo težave s sobivanjem romske skupnosti in večinske skupnosti. »Te težave niso od včeraj, je pa politika po večini zadnjih 20 ali pa celo 30 let gledala stran, ko otroci niso hodili v šolo, gledala stran, ko je bila večina ljudi brezposelnih, gledala stran, kako se po naseljih tudi razrašča organiziran kriminal. Sam absolutno

¹ <https://www.24ur.com/novice/slovenija/vlada-za-vkljucevanje-romov-mesec-od-policije-pricakuje-red.html>

² <https://365.rtvsl.si/arhiv/prvi-dnevnik/175148318>

³ https://www.mladina.si/244465/luka-mesec-s-palico-ne-bomo-prisli-prav-dalec/?utm_source=chatgpt.com

nisem med politiki, ki bi gledali stran, zato tudi plačujem svojo ceno,« je Mesec komentiral pozive, da bi moral odstopiti. (N1, 27. 10. 2025)⁴

Absurdnost njegove izjave je predvsem v tem, da sam že celoten mandat gleda stran, ko je imel večkrat možnost, da bi podprl zakone, ki rešujejo vprašanja obiskovanja osnovne šole, spodbujanja zaposlovanja, preprečevanja kriminala itd.

Državni sekretar Dan Juvan je o predlogu NSi za spremembo Zakona o socialno varstvenih prejemkih 25. 9. 2024 dejal:

- »Mit oziroma ta mantra, da socialni transferji v Sloveniji rušijo motivacijo za delo, empirično ne drži. V resnici gre za eno izmed najbolj podlih operacij v politiki, skregati ene reveže proti drugim revežem, medtem ko se pravi brezdelneži vozijo okrog na privat jahtah. Vaši resnični sovražnik zato niso eni reveži, ki so dobili 10 evrov preveč socialne pomoči, ampak tisti 1 % na vrhu, ki jim enostavno ni treba delati, ker vsi ostali delamo za njih. Zato so te pridige o pravičnosti in vrednosti dela usmerjene v popolnoma napačno smer.«
- »Ponovno vlaganje teh zakonov in ponovna razprava o njih in splošna razprava je namenjena samo temu, da se izkoriščajo napetosti na jugovzhodu države za nabiranje političnih točk. V nasprotju z vami smo se mi usedli, smo se usedli in s predstavniki romske skupnosti in z nevladnimi organizacijami in stroko na tem področju in centri za socialno delo in tudi z župani in smo pripravili rešitve.« Teh rešitev seveda ni nikoli nihče videl.
- »Glede na pretekle izkušnje smo prepričani, da kaznovalni ukrepi, kot so predlagane zakonske spremembe, ne bi prispevali k urejanju socialnih razmer otrok in družin iz ranljivih skupin. Na ministrstvu smo prepričani, da je treba k reševanju tega vprašanja pristopiti z mehkejšimi ukrepi ter pozitivnimi spodbudami. S tem namenom izvajamo in v prihodnje še nadgrajujemo različne podporne storitve za ranljive skupine prebivalstva.«

Da na ministrstvu pod vodstvom Luke Mesca ne obvladujejo razmer, kažejo tudi izjave državnega sekretarja dr. Igorja Feketija:

- Glede pozivov, da bi plačevali del socialnih transferjev v naravi, je državni sekretar dr. Igor Feketijski dejal: »Da pa bi center za socialno delo socialne transferje spremenil v nek represivni aparat in orodje za kaznovanje, s tem pa se ne strinjamo.« Dejal je tudi: »Treba se je zavedati, da imamo učinkovit sistem socialnih transferjev.« Da visoki socialni transferji uničujejo motivacijo za delo, je po njegovem mnenju mit. (Zurnal24.si, 28. 8. 2024)⁵

Vse te izjave kažejo na popolno odsotnost stika z realnostjo, ki vlada na ministrstvu. Popolno zavračanje kaznovalnih in restriktivnih ukrepov, ki ga zagovarja ministrstvo pod vodstvom Luke Mesca, je nedopustno. Skupaj z načinom delovanja ministra za notranje zadeve in ministrice za pravosodje (ki sta premogla vsaj toliko časti, da sta po tragediji

⁴ <https://n1info.si/novice/slovenija/minister-mesec-interes-romov-za-zaposlitev-je-sibek-interes-delodajalcev-pa-tudi/>

⁵ https://www.zurnal24.si/slovenija/tako-bi-vlada-resevala-romsko-problematiko-428648?utm_source=chatgpt.com

odstopila) povsem permissivna politika tega ministrstva in te vlade zadnja leta vodi v zaostrovanje in eskalacijo razmer do vrelišča. Popuščanje in zgolj politika korenčkov brez palice je pripeljala do točke, ko si številni Romi upajo narediti vse, saj vedo, da za njihova ravnanja ne bo nobenih sankcij na nobenem področju. Vključno s področjem sociale.

Posebej pomenljivo je tudi dejstvo, da se minister Luka Mesec ni udeležil niti ključnih terenskih sestankov z lokalnimi skupnostmi, kjer se socialna problematika najbolj ostro izraža. Kot izhaja iz njegovega odgovora z dne 8. 8. 2024 na pisno poslansko vprašanje poslanke Anje Bah Žibert, PS SDS, se sestanka o romski problematiki v občini Metlika, ki je potekal 17. 7. 2024 in na katerem so sodelovali predstavniki več ministrstev ter lokalne skupnosti, ni udeležil osebno, temveč je poslal uradnika. Minister se je torej izognil neposrednemu soočenju s posledicami svoje politike in ni prevzel niti osnovne koordinativne vloge, ki mu je bila poverjena s strani Vlade. Takšno izmikanje terenski odgovornosti dodatno potrjuje, da minister ne obvladuje razmer in se celo fizično umika krajem, kjer bi moral biti prvi nosilec državne prisotnosti in ukrepanja.

Posebej je odmevala tudi izjava Luke Mesca, ki jo je usmeril proti dolenjskim županom:

- »Romska situacija na Dolenjskem se zaostruje,« je v posnetku povedal minister Mesec. »Medtem ko imamo na Dolenjskem župane, ki so župani že dvajset let in še niso bili v romskem naselju, je to tukaj nekaj povsem običajnega, da se podžupan oglasi na kavi,« je dodal in oznanil, da je to dobra praksa, ki jo je treba prenesti na jugovzhod Slovenije. (sobotainfo.com, 13. 8. 2025)⁶

Kot podpredsednik Vlade je Luka Mesec pristojen tudi za medresorsko usklajevanje socialnih politik, vendar v treh letih svojega mandata ni vzpostavil učinkovitega koordinacijskega mehanizma med ministrstvi, ki bi omogočal usklajeno delovanje policije, šolstva, sociale in pravosodja. Ministrstvo deluje v izolaciji in brez zavezanosti k skupnim ciljem, kar dodatno potrjuje, da gre za upravljavski in ne zgolj vsebinski propad ministrstva.

VIII. Odziv na izjave in delo Luke Mesca na področju romske problematike

Odziv županov

Na zadnjo izjavo so se 21. 8. 2025 dolenjski župani ostro odzvali.⁷ V nadaljevanju v celoti navajamo njihov odziv na izjave ministra Mesca:

»NEUČINKOVIT PRISTOP K REŠEVANJU SOCIALNE IN VARNOSTNE PROBLEMATIKE V JV SLOVENIJI IN POSAVJU

Minister Luka Mesec, ki je v aktualni Vladi odgovoren za resor, ki pokriva delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, je v začetku avgusta posnel in po več spletnih in družbenih omrežjih objavil videoposnetek svojega obiska v romskem naselju Pušča v Prekmurju. Ta obisk je izkoristil za promocijo lastnega delovanja na področju romske

⁶ https://www.mladina.si/244465/luka-mesec-s-palico-ne-bomo-prisli-pravdalec/?utm_source=chatgpt.com

⁷ <https://novomesto.si/mma/-/2025082115264619/>

problematike, pri čemer je izrekel več neresničnih in zavajajočih trditev. Vse skupaj je ob popolnem pomanjkanju aktivnega reševanja izzivov socialne politike in trga dela (v povezavi z romsko problematiko) izpadlo nedoraslo situaciji, ki zaradi kompleksnih vzrokov zahteva resno sistemsko ukrepanje na ravni države. Takšen pristop je še toliko bolj zaskrbljujoč in neodgovoren, saj gre za ministra, ki naj bi bil s strani predsednika Vlade pooblaščen za koordinacijo vseh vladnih aktivnosti pri reševanju socialne in varnostne problematike, ki izvira iz dolgoletnega zanikanja in zanemarjanja te problematike s strani predstavnikov države. Minister je obiskal izjemo (ne samo proti drugim delom države, ampak tudi regijsko) – naselje Pušča v Prekmurju in namignil, da je to zgled za JV Slovenijo. Ni pa obiskal katerega od drugih naselij v neposredni bližini, na primer romsko naselje v Beltincih, ki žal kaže povsem drugačno bivanjsko sliko in nakazuje, da to ni regionalni problem Dolenjske, temveč huda sistemska težava države. Da je obiskovanje Pušče le zakrivanje oči, saj slednja ne izraža nikakršnega realnega stanja med romsko populacijo v Sloveniji, potrjujejo tudi stališča drugih kolegov županov v Prekmurju, ki navajajo, da se soočajo z zelo podobnimi težavami kot JV regija.

V videoposnetku ob obisku Pušče minister izjavi, da: »...poskušamo to, kar ste tukaj postavili, narediti tudi na Dolenjskem. Kaj je bilo tukaj drugače? Prva stvar, ki je drugačna, je to, da so Romi tukaj vključeni v vrtec, hodijo v šolo, po večini zaposleni in živijo v legalnih hišah.«

Zelo zanimiva izjava ob dejstvu, da minister Luka Mesec v 1176 dneh svojega ministirovanja ni uspel izpeljati še nobenega ukrepa, ki bi povečal vključenost otrok iz romskih naselij v vrtece. Še več. Minister Mesec je potreboval 1086 dni, da je na seji Vlade predlagal spremembe 72. člena Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, ki nagraduje starše, ki nimajo vključenih otrok v vrtec. In velika večina otrok iz romskih naselij v JV Sloveniji in Posavju ni vključena v vrtece. In njihovi starši so tudi po 1176 dneh nagrajeni, da ne pošiljajo svojih otrok v vrtec. Hkrati pa je bila potrebna neposredna poslanska pobuda iz opozicije, ki je pomenila edini konkreten korak v zadnjih treh letih pri reševanju problema, ko več kot 500 otrok iz problematičnih socialnih okolij ne obiskuje zakonsko obvezne osnovne šole.

Ker od politikov pričakujemo vsaj kredibilno in resnicoljubno govorjenje, je nenavadno, da si je po podobnem diskreditirajočem govorjenju poslanke Sare Žibrat tudi minister dovolil izjavo: »Medtem ko imamo na Dolenjskem župane, ki so župani že 20 let, pa sploh še niso bili v romskem naselju.«

Župani JV Slovenije smo nad takšno izjavo zgroženi, saj je povsem neresnična in zaradi tega tudi žaljiva. Izjave ni mogoče razumeti drugače, kot da je bila dana z namenom iskanja krivca pri drugih in preusmerjanja pozornosti od lastne neučinkovitosti. Minister Mesec naj poimensko navede konkretnega župana, ki v 20-ih letih županovanja ni obiskal romskega naselja oz. se za svojo neresnično izjavo opraviči. Zakon o romski skupnosti določa, da ukrepe varovanja posebnih pravic pripadnikov romske skupnosti uresničujejo skupaj državni organi in lokalne skupnosti. Vsak v okviru svoje pristojnosti. Kot kaže, minister Mesec pozablja na svoje dolžnosti, dolžno sodelovanje pa ogroža z neresničnimi diskreditacijami.

Ob izjavi enega najvišjih vladnih predstavnikov, ki je med drugim odgovoren tudi za koordinacijo reševanja romske problematike in ki krivdo za nereševanje romske

problematike pripisuje županom, razumemo, da je vladna stran izbrala iskanje grešnih kozlov v lokalnih skupnostih kot krinko za lastno nereševanje, kar pa ostro zavračamo in opozarjamo, da taka naivna in nezrela drža ne bo prinesla nobenih rezultatov. Zato pričakujemo, da se bo predsednik vlade oz. Vlada kot celota opredelila do izjav ministra Mesca v videoposnetku ob obisku naselja Pušča.

Ker vedno je in bo veljalo: samo dejanja potrjujejo resnico.

Gregor Macedoni, župan Mestne občine Novo mesto

Andrej Kavšek, župan občine Črnomelj

Gregor Košir, župan Občine Kočevje

Samo Pogorelc, župan Občine Ribnica«

Odziv Regijske civilne iniciative iz Dolenjske in Bele krajine

Izjave ministra so sprožile tudi oster odziv Regijske civilne iniciative iz Dolenjske in Bele krajine. Predsednik iniciative Silvo Mesojedec mu je v odprtem pismu očital, da ne razume dejanskih razmer na jugovzhodu Slovenije.⁸

Mesojedec je poudaril, da so romski otroci formalno vključeni v vrtce, vendar jih starši pogosto ne vpišejo. V nekaterih krajih so bili primeri, ko so celo uničili kontejner, ki je služil kot vrtec. Po njegovih besedah številni župani in strokovni sodelavci vsakodnevno rešujejo akutne težave na terenu – od umirjanja napetosti in odstranjevanja nezakonitih odlagališč do soočanja z nasiljem – a pri tem nimajo ustrezne podpore države. Zakonodajni predlog, ki so ga pripravili župani jugovzhodne Slovenije, je bi bil v Ljubljani zavrnjen brez resne obravnave.

Ostro je zavrnil trditev, da župani v preteklih desetletjih niso obiskovali romskih naselij, saj so po njegovih besedah prav oni tisti, ki so stalno na terenu in se neposredno soočajo s problemi. Kritiziral je tudi ministrovo odločitev, da obišče le urejeno naselje Pušča, medtem ko bi obisk neurejenih naselij, denimo v Beltincih, pokazal precej drugačno sliko – podobno razmeram v Dolenjski in Beli krajini.

Posebej se je obregnil ob idejo, da bi se težave reševale s simbolnimi gestami, kot je deljenje hrane otrokom med čakanjem na avtobus. Takšni ukrepi so po njegovem mnenju populistični in žaljivi, saj brez zagotavljanja varnosti, reda in spoštovanja osnovnih norm ne prinesejo nobenih dolgoročnih rešitev.

V pismu je poudaril tri ključne zahteve: ponovno odprtje in dopolnitev predlogov županov jugovzhodne Slovenije ter njihovo sprejetje, dosledno izvajanje zakonodaje na področju varnosti, socialnih prejemkov, gradenj in šolstva ter prenehanje prelaganja odgovornosti na lokalne skupnosti brez ustrezne systemske podpore. Ob tem je izpostavil, da zgledno naselje ne more biti univerzalna rešitev, dokler država ne zagotovi varnega in urejenega okolja tudi tam, kjer je pravni red povsem razpadel.

⁸ <https://mestnik.si/silvo-mesojedec-mescu-zahtevamo-da-prenehate-s-politico-demagogijo-in-takoj-pricnete-z-resnim-delom/>

IX. Nezadostnost zgolj novih delovnih mest na CSD za delo z romsko skupnostjo

V jugovzhodni Sloveniji je bilo sicer odprtih 30 novih delovnih mest na centrih za socialno delo, ki so specializirani za delo z romsko skupnostjo.

Kot pravi Silvo Mesojedec, predstavnik Regijske civilne iniciative za reševanje romske problematike, pa konkretnih rezultatov teh 30 novih zaposlitev ne bo. »Morda kak posamični primer. Morali pa bomo plačevati za 30 novih delovnih mest. Očitno sprememb zakonodaje ne bo. Tako bodo romski starši še vedno učili otroke, da je v redu zapustiti šolo po šestih razredih, saj je od zaposlitve, ki jo lahko dobiš z osnovnošolsko izobrazbo, bolj stimulatívna denarna socialna pomoč. Punce pa začnejo rojevati že pri 14 letih in se tako začne izplačevanje otroških dodatkov. To je njihov način življenja,« poudarja Mesojedec. Opozarja tudi na popolno neučinkovitost oblasti za soočanje z romsko problematiko. Kot primer je navedel, da je bila poleg medresorske delovne skupine za obravnavo romske problematike, ki jo koordinira Ministrstvo za notranje zadeve (MNZ), pred dvema mesecema ustanovljena še posebna podskupina, ki naj bi se osredotočila izključno na izboljšanje varnostne problematike. Z ustanavljanjem skupin in podskupin se brez spremembe zakonodaje ne bo zgodilo nič, zakonodaje pa trenutna oblast noče spremeniti iz ideoloških razlogov, opozarja. Vlada nima nobene ideje, kako ukrepati.⁹

Dodatno opozarjamo, da ministrstvo pod vodstvom Luke Mesca ni zagotovilo niti osnovne varnosti zaposlenih na centrih za socialno delo, ki so pri delu na terenu redno izpostavljeni grožnjam, zastraševanju in fizičnim napadom. Gre za zaposlene, ki so prvi stik države z uporabniki in bi morali imeti posebno zaščito, saj izvajajo naloge iz pristojnosti ministrstva. Kljub številnim opozorilom s terena in opozorilom poslanskih skupin SDS in NSi v Državnem zboru minister ni vzpostavil nobenih varovalnih protokolov, ni zagotovil spremstva pri obravnavah, niti ni izdal enotnih navodil za primer ogroženosti zaposlenih. S tem je kot minister dopustil stanje, v katerem so socialni delavci prepuščeni samim sebi, kar zmanjšuje učinkovitost sistema in predstavlja neposredno ogrožanje varnosti zaposlenih ter popoln razkroj avtoritete države na terenu.

Prav tako je treba poudariti, da ministrstvo v celotnem obdobju ministrovanja Luke Mesca ni vodilo nobenega sistema spremljanja ali evalvacij učinkovitosti financiranja romskih programov in t. i. integracijskih projektov. Kljub večkratnim zahtevam poslanske skupine SDS po podatkih o rezultatih programov ministrstvo ni predložilo nobenih meril uspešnosti, statističnih izkazov ali poročil o dejanskih učinkih porabe javnih sredstev. To pomeni, da sredstva davkoplačevalcev tečejo v projekte brez vsakršnega izkazovanja rezultatov in brez vsebinskega nadzora, kar kaže na politično motivirano in ne strokovno podprto financiranje. Na ta način se problematika ne zmanjšuje, temveč podaljšuje, saj se financira stanje, ne rešitve. Gre za zavestno zanemarjanje odgovornega upravljanja javnih sredstev in prikrivanje neučinkovitosti socialnih politik pod pretvezo »integracije«, ki v praksi nima preverljivih učinkov.

⁹ <https://www.domovina.je/30-novih-zaposlitev-za-resevanje-romske-problematike-56-tisoc-evrov-mesecno-za-place-bo-vecinoma-stran-vrzen-denar>

X. Ignoriranje problematike še 10 dni pred ubojem očeta v Novem mestu

15. oktobra 2025 je potekala Komisija za peticije, človekove pravice in enake možnosti, ki je bila sklicana na zahtevo PS SDS. Obravnavali smo (ne)reševanje romske problematike v jugovzhodni Sloveniji. Vabljenih je bilo preko 50 gostov, ki so v dnevnem stiku z romsko problematiko, od županov, predstavnikov različnih civilnih iniciativ, predstavnikov romskih skupnosti itd. Tako pomembno sejo so koalicijski poslanci obstruirali. Prav tako ni bilo nobenega ministra. 10 dni pred tragičnim dogodkom za to vlado in tudi za ministra Luko Mesca romska problematika ni bila tako pomembna, da bi se seje komisije udeležili. Ker minister Mesec nima argumentov in ukrepov, da bi otroci hodili v šolo, da bi zdravi ljudje delali, da bi bili tisti, ki kršijo zakonodajo sankcionirani, predloge opozicije preprosto ignorira.

Poudarjamo, da minister ni ignoriral le sistemskih opozoril, temveč tudi neposredno in urgentno opozorilo, dano na seji Komisije za peticije, človekove pravice in enake možnosti dne 15. 10. 2025, kjer so župani, civilne iniciative in strokovni deležniki jasno predstavili, da razmere uhajajo izpod nadzora in da je tveganje za eskalacijo nasilja iz dneva v dan večje. Minister se seje ni udeležil, kljub temu da je bila obravnavana tematika, ki spada v njegovo pristojnost. To pomeni, da ministru ni mogoče očitati le splošne politične odgovornosti, temveč tudi neposredno osebno odgovornost za to, da po jasnem in formalnem opozorilu ni izvedel nobenega ukrepa, čeprav je bilo tveganje zanj znano.

XI. Zaključek

Slovenska ustava v 114. členu določa, da so ministri skupno odgovorni za delo vlade, vsak minister pa za delo svojega ministrstva. Zakon o državni upravi pa v 16. členu določa, da minister v skladu s sprejeto politiko vodi in predstavlja ministrstvo, izdaja predpise in druge akte v skladu z zakonom ter sprejema druge odločitve iz pristojnosti ministrstva.

Minister Mesec je ob nastopu mandata prisegel, da bo spoštoval ustavni red, da bo ravnal po svoji vesti in z vsemi svojimi močmi deloval za blaginjo Slovenije. Vendar pa opisana ravnanja in opustitve ravnanja ministra Mesca ne odražajo dela dobrega gospodarja, ki deluje za blaginjo svoje države in varnost vseh njenih državljanov.

Ta ravnanja in opustitve ravnanja ministra Mesca negativno vplivajo na zaupanje državljanov v funkcijo ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter v sistem poštene in odgovorne delovne in socialne politike. Ta politika bi morala spodbujati delo in izobraževanje ter zavirati nedelo, zanemarjanje otrok in kriminal. Če minister tega ne more zagotoviti, ne izpolnjuje temeljnega poslanstva, ki ga ima kot minister tega resorja. To je še bolj alarmantno ob dejstvu, da se nasilje in kriminal v jugovzhodni Sloveniji zadnja leta stopnjuje in je z zadnjim ubojem očeta situacijo pripeljalo do vrelišča. Minister pa kljub pripravljenim rešitvam in prošnjam lokalnega prebivalstva ter županov ni niti pripravil niti podprl ukrepov za vzpostavitev pravičnega socialnega sistema, ki spodbuja delo in zavira kriminal. Če državljani ne verjamemo, da minister podrobno spremlja, kaj se dogaja na njegovem resornem področju, in da se lahko nanj zanesemo, minister nima več zaupanja državljanov in s tem osnovne legitimnosti za opravljanje ministrske funkcije.

Vlagatelj interpelacije poudarjamo, da odgovornost Luke Mesca še povečuje njegova vloga glavnega vladnega koordinatorskega ukrepov za reševanje romskih vprašanj.

Spoznanje, da bi moral minister Luka Mesec prevzeti odgovornost in odstopiti, je dozorelo tudi že pri nekaterih predstavnikih koalicije. 27. 10. 2025 je v oddaji 24ur zvečer voditelj Uroš Slak predstavniku stranke SD Predragu Bakoviću zastavil vprašanje: »Kakšno je vaše mnenje glede ministra Luke Mesca, ali se strinjate s poslansko kolegico Mojco Pašek Šetinc, da tudi Luka Mesec deli odgovornost in da je hinavsko sprenevedanje, neprevzemanje odgovornosti, ker Mesec pravi, da ne bo odstopil?« Predrag Baković je odgovoril: »V tem delu, da ne prevzema odgovornosti, se seveda strinjam, kajti dva ministra, notranji in naše pravosodje, sta prevzela odgovornost. Seveda je stvar vsakega posameznika, ali bo prevzel odgovornost ali ne. Sam bi jo. Glede na to, da sta odstopila oba in glede na to, da je tudi on nosilec določenih nalog, menim, da bi tudi on moral odstopiti.«

Pri tem ne gre več zgolj za vprašanje politične presoje, temveč za temeljno vprašanje integritete delovanja državnih organov. Če minister zavestno ne izvaja zakonov, ignorira neposredna opozorila lokalnih skupnosti, se izogiba prevzemanju koordinativne odgovornosti ter ne uvede niti osnovnih varoval za delovanje sistema, potem je objektivno prenehal opravljati zakonsko določene dolžnosti ministra. Nadaljevanje njegovega mandata ne bi pomenilo zgolj tolerance neučinkovitosti, ampak legitimizacijo razkroja pravne države na področju socialne politike. Zato razrešitev ministra na tej točki ni samo politična odločitev, temveč nujen ukrep za obnovo zaupanja, pravne varnosti in osnovnega delovanja države.

Navedeno predstavlja tudi sum storitve kaznivega dejanja nevestnega dela v službi po 258. členu Kazenskega zakonika (KZ-1) v zvezi s členom 25/I Kazenskega zakonika (KZ-1) in členom 20/II Kazenskega zakonika (KZ-1) ter sum zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic po 257. členu Kazenskega zakonika (KZ1), saj kot uradna oseba ni opravil uradne dolžnosti in je s tem drugim prizadejal nepopravljivo škodo.

Glede na vse navedeno predlagatelj interpelacije zatrjujemo, da je podana odgovornost ministra Luka Mesca zaradi opustitve dolžnega ravnanja v skladu z 18. členom Zakona o Vladi Republike Slovenije (ZVRS) in s 16. členom Zakona o državni upravi (ZDU-1) na področju socialne politike, zaradi česar je prišlo do nezaupanja v državne institucije in v funkcijo ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter zaradi suma storitve kaznivega dejanja nevestnega dela v službi po 258. členu Kazenskega zakonika (KZ-1) v zvezi s členom 25/I Kazenskega zakonika (KZ-1) in členom 20/II Kazenskega zakonika (KZ-1) ter suma storitve zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic po 257. členu Kazenskega zakonika (KZ-1), saj kot uradna oseba ni opravil uradne dolžnosti in je s tem drugim prizadejal nepopravljivo škodo.

Vlagatelj interpelacije Državnemu zboru predlagamo, da po opravljeni razpravi razreši Luka Mesca s funkcije ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Pri obravnavi interpelacije bosta kot predstavnika predlagateljev na seji Državnega zbora sodelovala poslanec Janez Cigler Kralj in poslanka Anja Bah Žibert.

V prilogi:

– podpisi poslank in poslancev:

- Janez Cigler Kralj
- Aleksander Reberšek
- dr. Vida Čadonič Špelič
- Iva Dimic
- Jožef Horvat
- Franc Medic
- Jernej Vrtovec
- mag. Janez Žakelj

- Jelka Godec
- Anja Bah Žibert
- Franc Breznik
- Zvonko Černač
- mag. Karmen Furman
- Rado Gladek
- Alenka Helbl
- Andrej Hoivik
- Janez (Ivan) Janša
- Jožef Jelen
- Alenka Jeraj
- Franci Kepa
- Andrej Kosi
- Danijel Krivec
- Jožef Lenart
- Suzana Lep Šimenko
- Tomaž Lisec
- Žan Mahnič
- Zoran Mojškerc
- Bojan Podkrajšek
- Andrej Poglajen
- Franc Rosec
- Anton Šturbej
- Jože Tanko